

מאמר ב' • תקון המדות

Mussar - Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page teaches us a profound lesson about the subtle yet dangerous power of 'נגיעה' - personal bias - which can distort our entire Torah perspective, making us believe we are on the right path when in truth we are far from Hashem's will. It emphasizes that our middos are interconnected like links in a chain, so a flaw in one can unravel everything, and similarly, fixing one can uplift all.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

ועל התנאי השני העירו חז"ל במאמרם כנען בידו מאזני מרמה שהיה יושב ושוקל אם בתו ראוייה ליצחק ואם לאו,

And regarding the second condition, Chazal commented in their statement, "Canaan, in his hand were scales of deceit," that he would sit and weigh if his daughter was fitting for Yitzchak or not.

לעשוק אהב, אהובו של עולם זה יצחק וכו'.

To toil he loved; the beloved of the world, that is Yitzchak, etc.

וריש לקיש אין ארור מתדבק בכרוך (בבמדבר רבה שם).

And Reish Lakish [said]: 'An accursed one does not cling to a blessed one' (in Bamidbar Rabbah there).

וזה אמנם אשר מצד מעלתו הגדולה היה באמת ראוי ליצחק.

And this indeed, which because of its great loftiness, was truly fitting for Yitzchak.

והראיה כי אחר ששמע את הנגיעה שלו היה הולך בקצה האחרון כדי להשיג אשה אחרת,

And the proof is that after he heard his touch, he would go to the very end to acquire another woman,

כמבאר ומפרש בתורה ולא היה חסר לו החסידות,

as explained and expounded in the Torah, and he was not lacking in chassidus,

אלא לכתחלה היה שוגג בנגיעה זו,

Rather, from the outset he was unwitting regarding this touch,

ושכח כי מצד שהוא עבד לא יכול להיות הדבר הזה.

And he forgot that from the perspective that he is a servant, this thing cannot be.

וזהו מה שאמר המדרש, כנען בידו מאזני מרמה שלא היה חסר לו המאזנים הנכונה,

And this is what the Midrash said: "Canaan, in his hand were scales of deceit," for he was not lacking the proper scales,

כי בזה גדלה מעלתו שיהא המאזנים שלו ממין החסידות.

For in this his stature is great, that his scales should be of the type of Chassidus.

והראיה כי אחר שהרגיש הנגיעה,

And the proof is that after he felt the touch,

הלה בקצה האחרון לסבב בכל ההשתדלות לקיים כמו שאמר לו אברהם. אלא כל החסרון היה מצד שהמאזנים היו מאזני מרמה,

He went to the very end to bring about with all his effort to fulfill as Avraham had told him. However, all the deficiency was from the fact that the scales were scales of deceit,

שהמחט היה לו הכרעה לצד אחד ולכן שכח אשר אין ארור מתדבק בברור.

that the needle had a leaning to one side, and therefore he forgot that 'the cursed does not cling to the blessed.'

ויש לנו מזה להבין עד כמה צריה האדם לברר מדותיו שיהיו כל השקול שלו אמתי ומדק,

And from this we have to understand how much a person needs to clarify his character traits, that all his consideration should be true and precise,

שסכנת הנגיעה גדולה, כי יכולה היא לגנוב ממנו כל התורה כלה.

That the danger of touching is great, for it can steal from him the entire Torah.

ועוד גרוע מזה אשר הגנבה הזאת לא תוכל להתודע לעולם,

And even worse than this, that this theft will never be able to be known,

יען כי כמו שהנגיעה לוקח את תורתו כן היא נותנת לו תורה אחרת,

Because just as the touch takes his Torah, so too it gives him another Torah,

ויכול לחיות כל ימי חייו ולא ידע אשר באמת היה לו תורה אחרת אשר בדה לו רצונו הפחות,

And he can live all the days of his life and not know that in truth he had another Torah, which his lesser will fabricated for him,

וכל מה שהחזיק בתקיפות בחשבונותיו הצודקים לפי דעתו,

And all that he held onto with firmness in his calculations, which were righteous according to his own understanding,

התרחק ביותר ממרכז האמת שהיא תורת ה',

he distanced himself exceedingly from the center of truth, which is the Torah of Hashem,

ולפי המבאר כי מעקר כונת נתינת התורה לאדם הוא לרפא מדות נפשו של אדם,

And according to what is explained, that from the very essence of the intention of giving the Torah to man is to heal the character traits of a person's soul,

כַּמְּאַמְרֵם כָּלֹם קִנְאָה יֵשׁ בְּכֶם וְכוּ'

As they said, 'Is there any jealousy in you?' and so on.

וְנִתְבָּרַר כִּמּוֹ כֵּן שֶׁלֹּא יָכוֹל הָאָדָם לַחֲטוֹף מִן הַתּוֹרָה כָּל הַבָּא בְּיָדוֹ,

It has also become clear that a person cannot just snatch from the Torah whatever comes into his hand,

כִּמּוֹ שֶׁהַחוֹלָה לֹא יָכוֹל לְקַפוֹץ אֶל אַפְטֵיִיק לַחֲטוֹף רְפוּאָה וְלִשְׁתּוֹת,

Just as a sick person cannot jump to a pharmacy to grab medicine and drink it,

אֲלֹא צָרִיךְ לְהַכִּיר מַחֲלָתוֹ עַל יְדֵי רוֹפֵא מוֹמְחָה,

Rather, one needs to recognize his illness through an expert doctor,

וְרַק עַל יְדוֹ יִקַּח הָרְפוּאוֹת לְפִי מַחֲלָתוֹ,

And only through him will he take the remedies according to his illness,

כֵּן הָאָדָם, הוּא בְּעֶצְמוֹ צָרִיךְ לְהִיטֵת הָרוֹפֵא הַמַּכִּיר אֶת מַחֲלָתוֹ,

So too, a person, he himself needs to be the doctor who recognizes his illness,

וְלִיקַח אֶת הָרְפוּאָה לְפִי מַחֲלָתוֹ,

and to take the remedy according to his illness,

וְאִם יִקַּח אֶת הָרְפוּאָה בְּלִתי מִדֵּיק לְפִי מַחֲלָתוֹ אֲלֹא לְפִי מַחֲלַת חֲבִירוֹ,

And if he takes the remedy not precisely according to his own illness, but according to his friend's illness,

לְבַד שֶׁלֹּא יוֹעִיל, עוֹד יַזִּיק לוֹ.

Not only will it not help, it will even harm him.

כִּי מֵה שִׂיפָה לְחֲבִירוֹ יוּכַל לְהִיטֵת כִּי עֶצְמוֹ הוּא סֵם הַמָּוֶת.

For what is good for his friend, it is possible that for himself it is a deadly poison.

וְכִמּוֹ שֶׁאִם יִקַּח הַנוֹטֶה בְּטִבְעוֹ לְבַקֵּר מוֹמִי זוּלָתוֹ הָאֲזַהְרָה שֶׁל שִׁחְדָּהוּ — עוֹד יִהְיֶה לוֹ לְסֵם הַמָּוֶת,

And just as if one who is naturally inclined to seek out the faults of others takes the warning of 'bribe him' — it will yet be for him a deadly poison,

כִּי לְפִי תְּכוֹנְנָתוֹ צָרִיךְ לִיקַח אֶת הַכַּבְדָּהוּ קוֹדֵם הַחֲשָׁדָהוּ.

For according to his nature, one must take the 'honor him' before the 'suspect him'.

וְאִם יִקַּח הַסְּנִיגוֹר בְּטִבְעוֹ בְּאֲזַהְרָה שֶׁל כַּבְדָּהוּ לְבַד,

And if the advocate takes, in his nature, only the warning of 'honor him',

גַּם מִזֶּה לֹא יֵשִׁיג רְפוּאָה, אֲלֹא צָרִיךְ לִיקַח גַּם אֶת הַחֲשָׁדָהוּ,

Even from this he will not achieve a cure, rather he needs to take also the 'suspect him',

כִּי אִם יִחְסֹר לוֹ אֶת הַחֲשָׁדוֹ יִחְסֹר לוֹ גַּם כֵּן כַּבֵּדוֹ,

For if he lacks 'suspect him,' he will also lack 'honor him.'

כִּי לַפְעָמִים יִדְמָה לוֹ אֲשֶׁר תּוֹכַחְתּוֹ הַגְּלוּיָהּ לֹא יֵרֵד כָּל כֶּף כְּאֶרֶס אֶל תּוֹךְ לְבוֹ שֶׁל חֲבִירוֹ.

For sometimes it will seem to him that his open rebuke will not descend so much like poison into the heart of his friend.

וְהוּא מִשּׁוּם שְׂאִינוֹ רוֹאֶה גְּבוּלֵין בְּשָׁלִימוֹת שֶׁל חֲבִירוֹ וְנִדְמָה לוֹ אֲשֶׁר הוּא לְמַעַלָּה מִן הַגְּבוּל וְאֵין צְרִיךְ לַהֲיוֹת זָהִיר בְּכַבּוֹדוֹ,

And this is because he does not see boundaries in his friend's perfection, and it seems to him that he is above the boundary and there is no need to be careful with his honor,

וְהוּא מִפְּנֵי שֶׁחָסֵר לוֹ הַחֲשָׁדוֹ.

And this is because he lacks the 'suspect him' (i.e., the ability to suspect himself).

כֵּן בְּכָל הַתּוֹרָה כָּלָה צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְפִי תְּכוּנָתוֹ וּמִדּוֹתָיו לִיקַח אֶת הָרְפוּאָה,

So too, in the entire Torah, each person needs, according to his nature and his character traits, to take the remedy,

בְּעַל גֹּאֲוָה קִצָּה הַשְּׁפָלוּת, וְהַשְּׁפָל קִצֵּר הַגֹּאֲוָה בְּמָקוֹם שֶׁצְרִיךְ,

A person with ga'avah (haughtiness) despises shiflus (lowliness), and a shafal (lowly person) despises ga'avah in a place where it is needed,

וְאִם יִחְלִיף אַפֵּן הַשְּׁמוּשׁ מִפְּנֵי מִדּוֹתָיו אוֹ מִפְּנֵי נִגְיעוֹתָיו תּוֹרָה יִהְיֶה לוֹ,

And if he changes the manner of usage because of his character traits or because of his personal interests, it will be a Torah for him,

אָבָל לֹא תּוֹרָתוֹ הַמֵּתְאִים לוֹ בְּאֵמֶת.

But not his Torah that truly fits him.

וְאִם יִשְׁאַל הַמְּבַקֵּשׁ הֲלֹא כָּל הַטַּעַם שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם לְלַכֵּת בִּקְצָה,

And if the seeker will ask, 'Is not the entire reason that a person needs to go to the extreme,'

אִם הוּא חֹשֶׁדֶן לְהַקְדִּים אֶת הַזְּכוּת קִדְם הַחוּב,

If he is suspicious to put the merit before the obligation,

מִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחֵר הַהֲנָחָה הָרִאשׁוֹנָה וְצָדִיק הָרִאשׁוֹן בְּרִיבוֹ,

Because everything follows the first assumption, and 'the righteous is first in his claim' (Mishlei 18:17).

וְכָל הַבְּנִינִים שֶׁיִּבְנֶה עַל צֵד הִזָּה הוּא שֶׁקֶר,

And all the structures that he builds on this side are falsehood,

גם כי יַעֲמֹד עֲצָמוֹ בַּקֶּצֶה וַיִּקְדִּים אֶת הַזְכוּת קִדְּם הַחַיִּב גַּם אִזּו יַעֲשֶׂה הַהִקְדָּמָה הִזָּה לְהִנָּחָה וְצָדִיק הָרִאשׁוֹן בְּרִיבוֹ,

Even when he stands himself at the edge and puts the merit before the debt, even then he will make this putting-first into an assumption, and 'the first to plead his case seems right,' (Mishlei 18:17)

וְלֹא יִמָּלֵט לְעוֹלָם מִן הַשֶּׁקֶר וּמִשִּׁפְּט בְּלִתִּי צֶדֶק,

And he will never escape from falsehood and an unrighteous judgment,

וְאִין זֹו עֲצָה טוֹבָה.

And this is not a good counsel.

אָמֵנָם הַדָּבָר הִזָּה יוֹבֵן עַל פִּי מַשָּׁל.

Indeed, this matter will be understood through a parable.

כִּי בַּמִּלְחָמָה יֵשׁ שְׁנֵי דִרְכִּים,

For in war there are two paths,

אוּ מִלְחָמַת מְגֹן, לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִגֹּן עַל עֲצָמוֹ שֶׁלֹא לְהִנָּיֵחַ אֲשֶׁר הַשׁוֹנֵא יָבוֹא אֶל הַתְּחוּם שְׁלוֹ,

Or a defensive war, to strive to defend oneself so as not to allow that the enemy come into one's domain,

נִצָּחוֹ מוֹטֵב, וְאִם לֹא יֵשׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרֵת בְּמִלְחָמַת תְּנוּפָה לְגִרֹשׁ אֶת הַשׁוֹנֵא מִתּוֹךְ תְּחוּם שְׁלוֹ הַחוּצָה.

If he is victorious, it is good; and if not, he has another way, with a sweeping war, to expel the enemy from within his domain, outwards.

וּמוֹבֵן אֲשֶׁר הַדֶּרֶךְ הָרִאשׁוֹן הוּא מוֹבָטָח יוֹתֵר מִן הַשֵּׁנִי,

And it is understood that the first path is more assured than the second,

כִּי בַּמִּלְחָמַת מְגֹן אֲשֶׁר כָּל זְמַן שֶׁלֹא נִכְנָס אֶל תְּחוּמוֹ עַד כֹּה,

For in a defensive war, as long as one has not yet entered his territory,

יֵשׁ לוֹ מִסְתָּמָא הַפְּחִידָה, וְגַם שֶׁבְּדֶרֶךְ זֶה מִיד נִגְלָה לְאוֹיְבִים גְּבוּרַת הָעָם הַיּוֹשְׁבִים בְּאַרְצָם שְׁאִינָם מִנִּיחִים לְהַכְנִס אֶפְלוֹ כְּחוּט הַשַּׁעֲרָה,

He surely has the fear, and also that in this way, immediately the strength of the people dwelling in their land is revealed to the enemies, that they do not allow even a hair's breadth to enter,

וְזֶה נֶקֶל בְּיוֹתֵר.

And this is exceedingly easy.

לֹא כֵן אִם כָּבֵד נִכְנָס הָאוֹיֵב וְצָרִיךְ לְמִלְחָמַת תְּנוּפָה לְגִרֹשָׁם,

Not so if the enemy has already entered and it is necessary for a war of sweeping force to expel them,

הַתְּנוּפָה קָשָׁה מִן הַמָּגֶן, אַחֵר שֶׁכָּבַר צָרִיךְ לְהוֹצִיא מִתַּחַת יְדֵי הָאוֹיְבִים מָה שֶׁכָּבְשׁוּ כָּבַר.

The counterattack is harder than the defense, after one already needs to extract from under the hands of the enemies what they have already conquered.

כֵּן אִם הַקְּטָגוֹר אֲשֶׁר טָבְעוּ נוֹטָה לְרֹאוֹת בְּהִשְׁקָפָה רְאוּשׁוֹנָה אֶת הַחֹשֶׁד,

So too, if the accuser, whose nature tends to see suspicion at first glance,

אִם לֹא יַעֲזֹרֶר אֶת עֲצָמוֹ בְּהִשְׁקָפָה רְאוּשׁוֹנָה לְהַקְדִּים אֶת הַזְכוּת,

If he does not arouse himself at the first glance to give precedence to the merit,

אִזּוֹ יָבוֹא הַחֹשֶׁד אֶל תַּחְמוֹמוֹ וַיִּצְטָרֶךְ אֶל מַלְחֶמֶת תְּנוּפָה לְגֵרֶשׁ אֶת הַחֹשֶׁד מִתַּחְמוֹמוֹ וּלְהַכְנִיס אֶת הַזְכוּת,

Then the suspicion will come into his domain, and he will need a sweeping war to drive out the suspicion from his domain and to bring in the merit,

זֶה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד, כִּי כָּבַר כָּבֵשׁ הַחֹשֶׁד אֶת לְבוֹ וַיִּצְדִּיק הָרְאוּשׁוֹן בְּרִיבוֹ,

This is very difficult for him, because suspicion has already conquered his heart, and 'the first to plead his case seems just,' (Mishlei 18:17)

לֹא כֵן אִם יִקְדִּים אֶת הַזְכוּת גַּם אִם יִרְצֶה אִזּוֹ הַחֹשֶׁד לְגֵרֶשׁ הַזְכוּת מִמְּקֻדָּם וּלְהַטּוֹת לְבוֹ לְצַד הַחוּב הֲרִי כִּי כֵן אִזּוֹ הַזְכוּת לְצֵאת בְּמַלְחֶמֶת מָגֵן לְהִגֹּן אֲשֶׁר לֹא יִכְרִיעַ הַחֹשֶׁד עַל הַזְכוּת מִמְּקֻדָּם מִפְּנֵי טָבְעוֹ וְנִטְיָתוֹ,

Not so if he brings the merit first, even if the suspicion then wants to drive away the prior merit and incline his heart to the side of guilt, behold, the merit can then go out in a defensive war to protect, so that the suspicion will not overcome the prior merit because of its nature and inclination,

וְזֶה אֵין לֵאמֹר שֶׁאִף אִם יָבוֹא הַזְכוּת מִקּוֹדֶם לֹא יוּכַל הַחֹשֶׁד לְהִלָּחֵם עִם זְכוּת בְּמַלְחֶמֶת תְּנוּפָה,

And this is not to say that even if the merit comes first, the suspicion will not be able to fight with the merit in a war of triumph,

וַיְהִי הַטָּעוֹת בְּצַד הַשֵּׁנִי.

And the error will be on the other side.

זֶה אֵינֶנּוּ, שֶׁגַּם אִם יִקְדִּים הַזְכוּת יִהְיֶה דִּי כַח לְהַחֹשֶׁד לְהַגִּיד אֶת דְּעָתוֹ וְלֹא לְהַבְטִיל מִפְּנֵי הַזְכוּת,

This is not so, that even if the merit precedes, there will be enough strength for the suspected one to state his opinion and not be nullified before the merit,

יֵצֵן כִּי הַטָּבֵעַ מְסִיעֵ לּוֹ, וּלְגַבִּי הַחֹשֶׁד גַּם אַחֵר הַקְּדָמַת הַזְכוּת הוּא בְּבַחֲיִנַת מַלְחֶמֶת מָגֵן,

Because nature assists him, and regarding suspicion, even after giving the benefit of the doubt, it is like a defensive war,

וְכֵן בְּכָל הַמַּדּוֹת כָּלָם, צָרִיךְ הָאָדָם לְרֹאוֹת שֶׁלֹּא יִפְתַּח פֶּתַח לָהֶם וְזֶה יִהְיֶה נֶקֶל עָלָיו יוֹתֵר מֵאִם יִפְתַּח פֶּתַח,

And so too with all character traits, a person needs to see to it that he does not open a door for them, and this will be easier for him than if he opens a door,

אָבֵל יִגְרֹשׁ אוֹתוֹ אַחֲרָיו, כִּי כַחַם הַמָּגֵן נֶקֶל יוֹתֵר מִכַּחַם הַתְּנוּפָה,

But he will drive it out afterwards, because the power of defense is easier than the power of offense,

כִּי בְּעֵת שֶׁמִּכְרַח הָאָדָם לְתְנוּפָה,

For at the time a person is compelled to a 'tenufah' (a spiritual uplift, a wave offering of the soul),

מִסְתָּמָא כָּבֵד נִכְנָס הַשּׁוֹנֵא אֶל גְּבוּלוֹ,

Most likely, the enemy has already entered his border,

וְאַחֲרַיִם שֶׁכָּבֵד נִכְנָס יִהְיֶה קָשָׁה לוֹ לְהִצִּיל עַצְמוֹ בְּמִגְן לֶבַד,

And after he has already entered, it will be difficult for him to save himself with a shield alone,

כִּי לֹא יוּכַל לְהִגֵּן בְּעַד הָאֱמֶת אַחֲרַיִם שֶׁכָּבֵד שִׁכְלוֹ מִעֲוֹת עַל יְדֵי שֶׁפִּתַּח פֶּתַח בְּלִבּוֹ לְהַטּוֹתָהּ לְחַיֵּי הַמַּדּוּת,

For he will not be able to defend the truth after his intellect has already been distorted by his opening a door in his heart to incline it towards a life of character traits,

אֶלָּא צָרִיךְ עֲתָה לְצֵאת בְּמִלְחָמַת תְּנוּפָה,

Rather, one must now go out in a war of vigorous effort,

כִּי הָרַע רוֹדֵף אַחֲרָיו וְקָשׁוּרָה בּוֹ כְּכֶלֶב; וְצָרִיךְ לְהִלָּחֵם עִמּוֹ בְּמִלְחָמַת תְּנוּפָה,

For the evil chases after him and is tied to him like a dog; and he needs to fight with it in a war of triumph,

וְהַתְּנוּפָה דּוֹרֶשֶׁת גְּבוּרָה גְּדוּלָּה.

And the 'tenufah' (waving offering) demands great strength.

לֹא כֵן אִם יֵשׁ עוֹד הַבְּחִירָה,

Not so if there is still the choice,

וְלֹא נִסָּה אִם פָּעַם אַחַת לְהַנִּיחַ אֶת הַשּׁוֹנֵא לְבוֹא בְּגְבוּלוֹ וְלֹא פָתַח לוֹ פֶּתַח,

And he never tried even once to allow the enemy to come into his boundary, and he did not open a door for him,

אִזּוֹ יוּכַל בְּנֶקֶל לְצֵאת בְּמִלְחָמַת מָגֵן לְהִגֵּן עַל עַצְמוֹ שֶׁלֹּא יֵאָבֵד כְּחוּט הַשְּׂעָרָה.

Then he will easily be able to go out in a defensive war to protect himself, so that he will not lose even a hair's breadth.

אוּלָּם צָרִיכִים אֲנִי לְהַתְלַמֵּד אִידֵי לְצֵאת בְּמִלְחָמַת מָגֵן; כִּי הַתּוֹרָה אֲרוּכָה מֵאֲרֶץ מִדָּה וּרְחֵבָה מִנֵּי יָם,

However, we need to learn how to go out in a defensive war; for the Torah is 'longer than the earth's measure and wider than the sea',

וְהַמַּדּוּת צָרִיכִין כָּל כֹּהֵן תְּקוּן וְיִשְׁרָה,

And the middos (character traits) require so much tikkun (rectification) and uprightness,

מאינן יתחיל לתקן, כי את הכל צריך לתקן.

From where will he begin to fix, for everything needs fixing,

ולתחיל הכל בפעם אחת לא יכול,

And to begin everything at one time, he cannot.

ואם לא יכול יבוא אל התקון בדרך מן הקל אל הכבד,

And if he cannot, he should come to the rectification by way of from the light to the heavy,

או אפס תקנה.

So, there is no hope.

אמנם אם נתבונן עוד בכל המדות כולם,

Indeed, if we will yet contemplate all the middos, all of them,

נמצא כי כל חסרון פרטי אשר נובע ממדותיו,

It is found that every individual deficiency that stems from his character traits,

אין ראוי באמת להכנות בשם חסרון פרטי,

it is truly not fitting to be called by the name 'a private deficiency',

אמנם הוא חסרון כללי, מפני שכל המדות תלויים ונאחזים כל אחד בחבירו וחבירו בחבירו,

Indeed, it is a general deficiency, because all the middos are dependent and intertwined, each one with its fellow, and its fellow with its fellow,

ואם יפשל באחד מהם יפשל בכלם,

And if he stumbles in one of them, he will stumble in all of them,

ונמצא אשר לא יוכל האדם לחשב על פרט אחד,

And it is found that a person cannot think about one detail,

מה לו אם יחסר לו את הפרט הזה,

What is it to him if he lacks this detail,

כי לולא היה באמת הפרט רק פרט,

For if the individual were truly only an individual,

או לא קשה כל כך אם יחסר פרט אחד,

So it is not so difficult if one detail is missing,

אָבֵל בְּאַמַּת הַפֶּרֶט הָיָה יִגְרָם קִלְקוּל בְּכָל הַפְּרָטִים כָּלָם וְאִם לֹא יַעֲמֵד בְּנִסְיוֹן בְּמִדָּה אַחַת יִפְעַל עָלָיו
שְׁלֵל יַעֲמֵד בְּכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם,

But in truth, this one detail will cause a breakdown in all the details entirely, and if he does not stand firm in a nisayon in one middah, it will cause him not to stand firm in all the middos entirely.

כִּי מִיָּד שְׂיִיתֵן מָקוֹם אֶל מִדָּה זוֹ יִשְׁיג עַל יָדוֹ צִמְאוֹן בְּכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם,

For immediately when one gives place to this middah, he will achieve through it a thirst in all the middos entirely,

מִדָּה לָזֶה, וּמִדָּה לָזֶה, כֵּן מֵרָאָה הַנִּסְיוֹן לְאָדָם הַמִּשְׁגִּיחַ עַל עֲצָמוֹ,

From this to this, and from this to this, so does the nisayon show the person who watches over himself,

וַיִּתְּכֵן שְׁבוּזָה טָעָה שְׁלֵמָה הַמְּלִיךְ בְּמֵה שֶׁהִרְבֵּה אֶת נָשָׁיו,

And it is possible that in this Shlomo HaMelech erred, in that he multiplied his wives,

כִּי הוּא סָבַר אֲשֶׁר כָּל מִדָּה הוּא דָּבָר בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְלֹא יִגְרוֹר אֶחָד אֶת חֲבִירוֹ,

For he held that every middah is a thing unto itself, and one will not drag its fellow,

אֵלָּא אִם יִכָּשֵׁל הָאָדָם בְּפֶרֶט אֶחָד,

Rather, if a person stumbles in one detail,

אֵין הַמְּכָשׁוּל אֵלָּא מְכָשׁוּל פְּרָטִי,

The stumbling block is nothing but a private stumbling block,

וְלָכֵן חָשַׁב אָנִי אֲרֵבָה וְלֹא אָסוּר,

And therefore he thought, 'I will multiply and not turn aside,'

כִּי עַל פֶּרֶט זֶה הָיָה בְּטוּחַ בְּעֲצָמוֹ כִּי יִגְבֵּר עַל יִצְרוֹ וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם רוֹשֵׁם עָלָיו,

For regarding this particular detail, he was confident in himself that he would overcome his yetzer hara and it would not make any impression upon him,

וְלָכֵן בָּטַח עַל שְׂכָלוֹ וְלָקַח,

And therefore he relied on his intellect and took,

אָבֵל אַחֵר כֶּה נִתְבָּרַר כִּי הִטּוּ אֶת לְבָבוֹ (מְלָכִים א' י"א),

But afterwards it became clear that 'they swayed his heart' (Melachim I 11),

אֲשֶׁר גָּרַר הַדָּבָר הָיָה לַעֲשׂוֹת הַטָּיָה בִּלְב מַחֲמַת שְׂמִדָּה אַחַת נוֹגַע לְכָל הַמִּדּוֹת,

that this matter dragged on to create a deviation in the heart, because one middah affects all the middos,

וְנוֹגַע גַּם כֵּן אִף מֵה שְׂיִצְמַח מִזֶּה לְסוֹף שְׁנוּתָיו,

And it also touches upon even what will grow from this at the end of his years,

כִּי לַעֲת זְקֻנוֹתוֹ הָטוּ אֶת לִבּוֹ,

for in his old age they swayed his heart,

וּבְרוּר אֲשֶׁר זֶה הָיָה מְסֻבָּב מִן הַהֲתָחֵלָה,

And it is clear that this was caused from the very beginning,

וְעַל הַהֲקָשָׁה הַזֹּאת יִמָּצֵא הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ בְּאוֹפֶן יוֹתֵר בּוֹלֵט יוֹתֵר נִגְלָה,

And through this comparison, a person will find within himself, in a more prominent and more revealed way,

שֶׁלֹּא יִמָּצֵא חֶסְרוֹן פְּרָטִי שֶׁיִּתְחִיל מִן הַפְּרָט וְיִסְיִים אֶל הַפְּרָט,

so that no individual deficiency be found, which begins from the individual and ends at the individual,

אֲלֹא הַהֲתָחֵלָה יוּכַל הֵיּוֹת מִן הַפְּרָט,

Rather, the beginning can be from the particular,

אֲבָל הַסִּיּוּם הוּא בְּכָל הַכָּלָל כָּלוּ.

But the completion is in the entire general principle, all of it.

וְלָכֵן נִמָּצֵא הָרַבָּה אֲנָשִׁים, אֲשֶׁר אִם נִשְׁאַל אוֹתָם מִי גָרַם שִׁיחָרָס כָּל מַצָּבָם הָרוּחָנִי שֶׁלָּהֶם יִגִּידוּ לָנוּ אֲשֶׁר הַכָּל תָּלוּי בְּפְרָט אֶחָד אֲשֶׁר קָשָׁה לְפָרוֹשׁ מִמֶּנּוּ,

And therefore we find many people, that if we ask them who caused all their spiritual state to be destroyed, they will tell us that everything depends on one detail from which it is difficult to separate.

וְהִיא הִיא הַמִּדָּה הָרִאשׁוֹנִית לְכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם.

And it is the primary middah for all the middos entirely.

וּבְעֵת שֶׁיִּחְשַׁב אֲדוֹת תְּקוּן מַצָּבוֹ,

And at the time he will think about rectifying his situation,

יִפֹּל מִיָּד בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ פְּרָט הַזֶּה וּמִפְּנֵיָהּ הוּא מַתִּיאֵשׁ מִכָּל הַחֲלָקִים כָּלָם,

Immediately this detail will fall into his thought, and because of it he despairs of all the parts entirely,

כִּי יוֹדֵעַ בְּעֶצְמוֹ, שֶׁאִפִּילוֹ אִם יִסְכֵּים מֵאָה הַסְכָּמוֹת עַל כָּל הַמְּכַשׁוּלִים כָּלָם,

For he knows within himself that even if he agrees to a hundred agreements concerning all the obstacles, all of them,

אֲבָל אִם יִפְגֹּם הַחֲלָק הַזֶּה סוּפוֹ שֶׁיִּגְרַם הַחֲלָק הַזֶּה לְהָרוֹס כָּל הַחֲלָקִים כָּלָם,

But if this part becomes flawed, ultimately this part will cause all the other parts to be destroyed completely,

יען כל המדות אֶחָוִים זֶה בָּזֶה כְּטַבָּעוֹת בְּשִׁלְשֻׁלָּת וּכְאֶשֶׁר יִפֹּל הַטַּבָּעַת הָרִאשׁוֹנָה יִפְּלוּ כָּל הַטַּבָּעִיּוֹת כָּלָם,

Because all the middos are intertwined, one with the other, like links in a chain, and when the first link falls, all the links will fall entirely,

כְּמוֹ אִם יִקְנֶה אָדָם כּוֹבֵעַ מְהֻדָּרָה עַל רֹאשׁוֹ הַפָּרֹט הַזֶּה יִתְבַּע אוֹתוֹ שְׂיִקְנֶה גַם כֵּן בְּגָדִים נְאִים וַיִּגְרֹר אוֹתוֹ אַחֲרֵי כֵן שְׂיִקְנֶה מְנַעֲלִים יוֹתֵר טוֹבִים,

Just as if a person buys a fancy hat for his head, this detail will demand of him that he also buy nice clothes, and afterwards it will drag him to buy better shoes,

וְאַחֲרֵי כֵן יִגְרֹר אוֹתוֹ שְׂיִקְנֶה מוֹרָה שָׁעוֹת,

And afterwards, it will drag him to buy a clock,

וְאַחֲרֵי כֵן יִגְרֹר לוֹ שְׂיִתְלַמַּד מִדְּרָכֵיהֶם,

And afterwards, it will drag him to learn from their ways,

וְזֶה יִגְרֵם לוֹ שְׂיִפְרֹשׁ מִן הָעֵבֶר שָׁלוֹ,

And this will cause him to separate from his past,

עַד שְׂיִכּוֹל לְהִשָּׁאֵר עֲרוּם מִכָּל הַתּוֹרָה כָּלָה.

until he can remain stripped of the entire Torah.

וְנִמְצָא כִּי כָּל הַמִּדּוֹת כּוֹלֵם הֵם מְסַבְּבִים אֶחָד אֶת חֲבִירוֹ וּמְסַבְּבִים אֶחָד מִן חֲבִירוֹ,

And it is found that all the middos, all of them, they cause one another and are caused by one another,

וְאִין הָאָדָם יָכוֹל מִפְּנֵי זֶה לְוַתֵּר אֶף חֵלֶק אֶחָד,

And a person cannot, because of this, give up even one part,

לֹא מִפְּנֵי אֲבִידַת הַחֵלֶק לְבַד,

Not only because of the loss of one's portion,

אֲלָא מִפְּנֵי אֲבִידַת הַכֹּלֶל כּוּלּוֹ,

Rather, because of the loss of the entire collective,

וּכְיוֹן שְׂיִמְצָא הָאָדָם בְּעֶצְמוֹ הַהֲרִגָּשׁ הַזֶּה,

And once a person finds this feeling within himself,

יִפְתַּח לוֹ פֶּתַח תְּקוּהָ גַם כֵּן בְּדֶרֶךְ הַתִּקּוּן,

He will also open for himself a 'door of hope' (Hoshea 2:17) through the path of tikkun (rectification/improvement),

כִּי כְּמוֹ שֶׁמַּחּוּט הַשְּׁעָרָה שֶׁל מִדָּה אַחַת יָכוֹל לְקַלְקֵל אֶת כָּל הַמִּדּוֹת כָּלָם.

For just as a hairsbreadth of one middah can corrupt all the middos entirely.

כֵּן בְּצַד הַשְּׂנִי אִם הָאָדָם מְתַקֵּן חוּט הַשְּׁעָרָה אַחַת.

So too, on the other side, if a person rectifies even one hairsbreadth,

הוֹלֵךְ הַתְּקוּן הֵיחָּה בְּכָל הַמִּדּוֹת כָּלָם,

This rectification proceeds through all the middos, all of them,

אֲשֶׁר בְּכָלָם יִשְׁמַר כְּפִי מִדַּת הַתְּקוּן הֵיחָּה,

that in all of them he will guard according to the measure of this rectification,

וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַתְחִיל מִכָּל הַמִּדּוֹת כָּלָם,

And he does not need to begin from all the middos entirely,

אֲלֹא צָרִיךְ לְהַתְלַמֵּד שִׁיחָא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה אַחַת שֶׁתִּהְיֶה טוֹבָה בְּכָל הַחִלְקִים שֶׁיֵּשׁ בָּהּ,

Rather, one needs to learn so that he should be able to do one action that will be good in all the parts that are in it,

וְזֶה יַפְעֵל עָלָיו אֲשֶׁר יִהְיֶה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּכֻלָּם.

And this will bring about for him that he will be able to do so with all of them.

WHAT TO TAKE FROM IT

We must constantly examine our middos with utmost honesty, like a skilled doctor diagnosing an illness, to ensure our spiritual 'medicine' is truly for us and not a 'poison.' It's easier to prevent a negative middah from entering our hearts than to expel it once it has taken root, so we should always strive for 'מלחמת מגן' - defensive warfare - in our avodah. Remember, even a small improvement in one middah can positively impact all others, giving us hope and a clear path for growth.